

Planbeskrivning

© Lantmäteriet, Geodatasamverkan

Detaljplan för del av Stadsön 5:15, klimatanpassningsmagasin Piteå kommun, Norrbottens län

Upprättad av Samhällsbyggnad, Planeringsavdelningen

Antogs av Samhällsbyggnadsnämnden: 2021-03-31 §45
Laga kraft: 2021-04-30

Innehållsförteckning

1	Planförfarande	4
2	Handlingar	4
3	Planens syfte	4
4	Bakgrund	4
5	Plandata	5
5.1	Läge och areal.....	5
5.2	Markägarförhållanden	5
6	Tidigare ställningstaganden	5
6.1	Riksintressen	5
6.2	Strandskydd	6
6.3	Kulturskydd	6
6.4	Naturskydd.....	6
6.5	Översiktsplan	6
6.6	Detaljplan/gällande planer	6
7	Förutsättningar, förändringar och konsekvenser	7
7.1	Mark- och vattenområden	7
	Natur och markbeskaffenhet	7
	Geotekniska förhållanden.....	7
	Förorenad mark och vatten.....	8
	Radon	8
7.2	Bebyggelseområden	9
	Befintliga förhållanden.....	9
	Planförslag.....	9
	Friytor.....	9
	Gestaltning	9
7.3	Kommunikationer	10
	Gator och trafik	10
	Befintliga förhållanden.....	10
	Planförslag.....	10
	Järnvägstrafik	10
	Befintliga förhållanden.....	10
	Planförslag.....	11
7.4	Teknisk försörjning.....	11
	Vatten och avlopp.....	11
	VA-ledningar.....	11
	Dagvattenutredning	11
	El-, värme, tele- och datorkommunikation.....	13

Avfall.....	13
Räddningstjänstens behov	13
7.5 Service.....	13
7.6 Tillgänglighet och trygghet.....	13
7.7 Störningar och risker	13
Buller.....	13
Närhet järnväg	13
Utblick och skuggning.....	14
8 Miljökonsekvenser	14
8.1 Kommunens bedömning	14
8.2 Förenlighet med miljöbalken.....	14
Miljömål.....	14
Miljökvalitetsnormer	14
MKN för utomhusluft.....	15
MKN för vattenförekomster/MKN för havsmiljön	15
MKN för fisk och musselvatten	16
MKN för omgivningsbuller.....	16
9 Planens genomförande.....	16
9.1 Tidplan	16
Genomförandetid	16
Ansvarsfördelning och huvudmannaskap	16
Avtal.....	16
9.2 Fastighetsrättsliga frågor.....	17
9.3 Tekniska frågor	17
Behov av kompletterande tillstånd	17
9.4 Ekonomiska frågor.....	18
10 Samråd/granskning.....	18
11 Medverkande.....	18

1 Planförfarande

Samhällsbyggnadsnämnden beslutade 2019-01-17 §12 att bevilja positivt planbesked.

Startbeslut för detaljplanen togs den 2019-02-26 då Samhällsbyggnadsnämnden beslutade att framtägnande av planhandlingar för samråd och granskning påbörjas. Planarbetet inleds med standardförfarande enligt plan- och bygglagen (PBL).

2 Handlingar

Planen omfattar följande handlingar:

- Plankarta
- Planbeskrivning
- Samrådsredogörelse (tillkommer efter samråd)
- Granskningsutlåtande (tillkommer efter granskning)
- Fastighetsförteckning

Underlag till planen:

- Dagvattentutredning för fördröjningsmagasin vid Bergsviksvägen, Pireva AB, 2020-01-22
- Rapport MTU Stadsön 5:15, Piteå: Utredning sulfidjord, AFRY, 2020-12-03

3 Planens syfte

Planens huvudsakliga syfte är att skapa planmässiga förutsättningar för ett klimatanpassningsmagasin i form av ett fördröjningsmagasin för dagvatten. Fördröjningsmagasinet ska samla upp och fördröja dagvatten i området Västermalm vid hög avrinning/skyfall och därmed skydda befintliga värden i form av byggnader och infrastruktur samt säkerställa räddningstjänstens framkomlighet i området. Syftet med detaljplanen är även att skapa planmässiga förutsättningar för pågående markanvändning, allmän plats, gata för del av Bergsviksvägen.

4 Bakgrund

Vid kraftiga regntillfällen finns risk för att vissa områden i staden drabbas av marköversvämningar. Området Västermalm i Piteå innerstad har historiskt drabbats av översvämningar i samband med kraftiga regn. Vid det senaste tillfället, 2014, stod vattnet ca 50 cm djupt längs Västergatan. I dagsläget avvattnas Västergatan av ett överbelastat dagvattensystem som vid kraftiga regn snarare förvärrar situationen då dagvatten trycker upp genom brunnarna istället för att rinna ned genom dem. En åtgärd för att förbättra situationen och anpassa till framtida klimat är att leda en del av dagvattnet till ett magasin som utjämnar flöden vid hög avrinning/skyfall och därmed minska risken för översvämning i Piteå centrum.

Placering av planerat fördröjningsmagasin har föregåtts av en utredning av SWECO 2017 där ytliga rinnvägar samt dagvattnets väg via ledningsnät utretts. Initialt föreslog utredningen, förutom det aktuella läget för planområdet, även två andra placeringar inom avrinningsområdet – Källboparken och ett område vid kyrkogården. Placeringen vid Källboparken uteslöts tidigt i utredningen då området bedömdes mer bevarandevärt som park. Placeringen vid kyrkogården utreddes men visade sig inte fungera tekniskt. Ytavrinningen in i tänkt magasin skulle inte fungera samt att dagvatten via ledningsnätet in i magasinet bedömdes höja trycknivåerna i ledningsnätet uppströms så mycket att dessa bostadsområden riskerade att översvämmas. Utredningen visade att aktuell placering inom föreslaget planområde är lämplig för ändamålet att samla upp och fördröja dagvatten. Beräkningar har gjorts för att säkerställa det planerade fördröjningsmagasinets hydrologiska kapacitet för avrinningsområdet. För att fördröja översvämmade volymer vid 100-årsregn med klimatfaktor (skyfall) bör magasinet ha en kapacitet på 5 000 m³. Planerad magasinvolym inom aktuellt planområde klarar ett framtida 100-årsregn.

Översvämning 2014. Hamngatan i riktning mot Västergatan.

5 Plandata

5.1 Läge och areal

Planområdet ligger i centrala Piteå inom del av fastigheterna Stadsön 5:15 och Stadsön 2:1 mellan Bergsviksvägen och bangården och omfattar ca 1 hektar.

Planområdet är markerat med rött

5.2 Markägarförhållanden

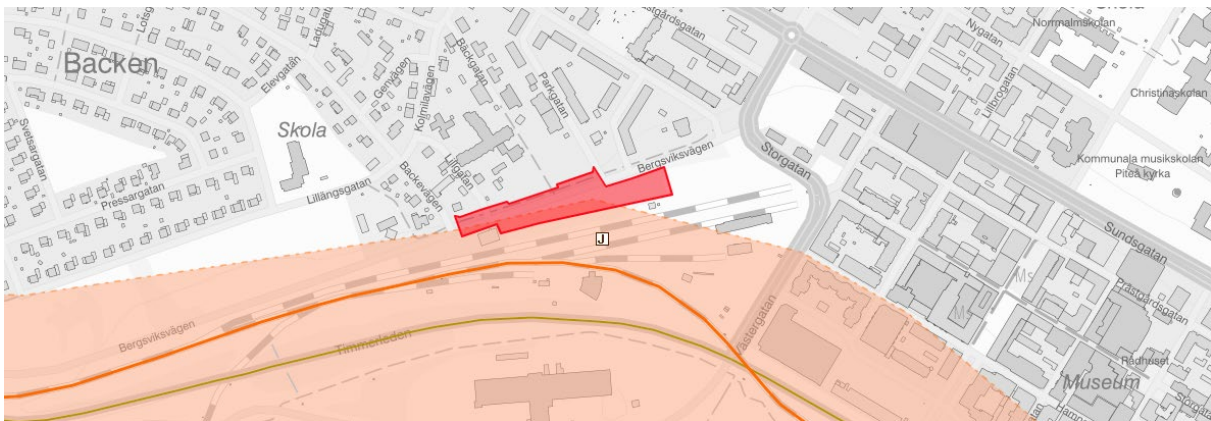
Fastigheterna Stadsön 5:15 och Stadsön 2:1 ägs av Piteå kommun.

6 Tidigare ställningstaganden

6.1 Riksintressen

Området ligger inom riksintresse för rörligt friluftsliv och turism (Norrbottens kustområde och skärgård enligt 4 kap §2 MB). Planförslaget bedöms inte påverka riksintresset då området ligger inom befintlig tätort - Piteå centrum.

Området ligger delvis inom riksintresse för Norrbottenbanan (områden lämpliga för vissa anläggningar enligt 3 kap 8§ MB). Riksintresseområdet visas med orange skraffering i bild nedan. Trafikverket har yttrat sig angående ansökan om planbesked där de inte ser några hinder för fortsatt planberedning. Trafikverket påpekar att Norrbottenbanan kan komma att påverka tänkt plan.

Aktuellt planområde (röd markering) i förhållande till riksintresseområde för Norrbottenabanan (orange).

6.2 Strandskydd

Inga strandskyddade områden berörs.

6.3 Kulturskydd

Planområdets berörs inte av några kända fornlämningar eller kulturskyddade områden/objekt.

Om fornlämningar påträffas under byggskedet ska arbetet avbrytas och länsstyrelsen kontaktas. Fornlämningar skyddas av kulturminneslagen (SFS 1988:950).

6.4 Naturskydd

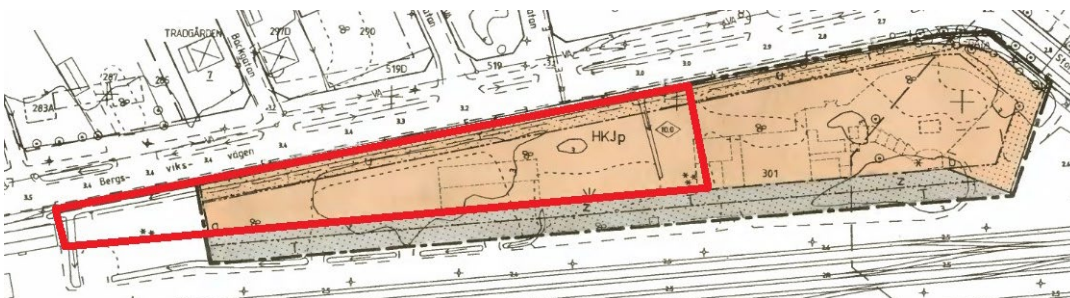
Planområdet berörs inte av några kända värdefulla, eller enligt lag, skyddade naturområden eller objekt. Det har inte påträffats någon information om fynd av artskyddade eller rödlistade arter.

6.5 Översiktsplan

I kommunens översiktsplan ÖP 2030 är en del av området utpekad som planerad bebyggelse (Västermalm) och i sin östra del tangeras ett utredningsområde för väg för en symbolisk framtida koppling mellan Norra Ringen och Timmerleden. Planförslaget bedöms vara förenligt med översiktsplanen.

6.6 Detaljplan/gällande planer

Området är delvis planlagt sedan tidigare. I detaljplan för del av Piteå kv Bangården (DB0060) regleras markanvändningen handel, kontor och småindustri med en högsta byggnadshöjd om 10 meter. Byggnad eller plank med höjd 3,5 meter ska utföras som bullerskydd mot järnvägen. Längs Bergsviksvägen ska marken vara tillgänglig för allmänna underjordiska ledningar. För angränsande område på fastigheten Järnvägen 100:1 (bangården) regleras markanvändningen järnvägstrafik där marken ska vara tillgänglig för underhåll, räddningstjänst etc. Detaljplanen DB0060 vann laga kraft 1992-03-25 och genomförandetiden har gått ut. Del av gällande plankarta ersätts i samband med aktuell planläggning.

Utdrag från gällande plankarta (DB0060). Området som ersätts med aktuell planläggning markeras med rött.

Berörd del av Stadsön 2:1, del av Bergsviksvägen, är inte planlagd sedan tidigare och ingår i planförslaget med syfte att planmässigt säkerställa pågående markanvändning.

Angränsande detaljplaner väster och öster om Bergsviksvägen är äldre stadsplaner som reglerar allmän plats, gata med kommunalt huvudmannaskap. Detaljplan och stadsplaner norr om Bergsviksvägen reglerar kvartersmark för vård, äldrecentra respektive bostäder.

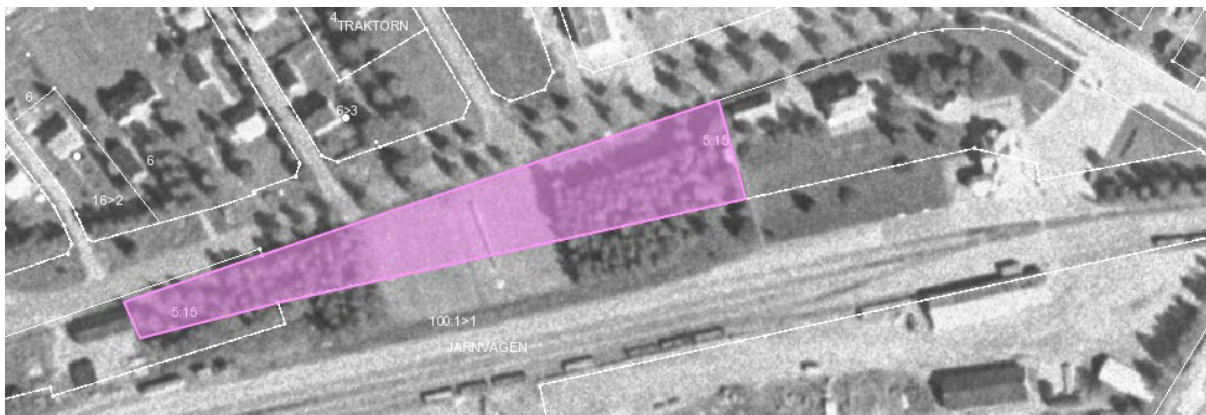
7 Förutsättningar, förändringar och konsekvenser

7.1 Mark- och vattenområden

Natur och markbeskaffenhet

Nordvästra delen av planområdet består av befintlig kommunal gata och resterande del består av ett uppvuxet vegetationsbälte. En översiktlig besiktning av området är utförd hösten 2018 av kommunekolog. Vid besiktningen konstaterades att naturtypen inte är unik och att området inte bedöms ha förutsättningar för att inrymma rödlistade eller hotade arter. I planområdets östra del finns ett antal äldre tallar som har bedömts viktiga att sparas.

Vid 1960 års ortofoto fanns ingen bebyggelse, områdets användning bedöms ha varit naturmark (skog) och ängsmark. På marken öster om planområdet, som idag används som parkering, låg Piteå Järnvägsstation som revs ca 1990.

1960 års ortofoto. Område för planerat fördröjningsmagasin är markerat med lila.

Vegetationsområdet har idag funktionen av ett grönt stråk och barriär för de boende gentemot bangården och den verksamhet som finns där. Tillgängligheten till vegetationsområdet är begränsad då området är igenvuxet.

Poppelallén längs Bergsviksvägen ligger utanför det område som planeras anläggas som fördröjningsmagasin och bedöms därför inte påverkas av detaljplanens genomförande. Alléer och trädtrader är viktiga, positiva inslag i stadsmiljön vad gäller utformning och trivsel samt i detta fall som avgränsning mot Bangården. Berörd del av allén inom planområdet föreslås planläggas som allmän platsmark [GATA] med kommunalt huvudmannaskap. Även i angränsande detaljplaner är allén planlagd som allmän plats [GATA] med kommunalt huvudmannaskap.

Detaljplanens genomförande kan, förutom att ge förbättrad dagvattenhantering, tillföra nya, mer tillgängliga, gröna inslag i stadsmiljön.

Geotekniska förhållanden

Enligt SGU:s (Sveriges geologiska undersökning) kartvisare består planområdet av jordarten silt med låg genomsläpplighet. Planområdet har till största delen enligt SGU klassats (ej uppmätt) som aktiv sur sulfatjord på potentiell sur sulfatjord.

En geundersökning med provtagning och analys har utförts inom området för planerat fördröjningsmagasin. Fyra provgropar, med ett inbördes avstånd om ca 50 meter, har grävts till minst två meters djup under markytan. Jordartsföljden var generellt grusig sand ovanpå siltigt material. Det planerade fördröjningsmagasinets lägsta punkt planeras ligga på ca 1,5 meters djup. Grundvatten

påträffades vid tre meters djup i provgrop 20AF03 och grundvattennivån bedöms inte påverkas av planerat fördröjningsmagasin.

Provgroparnas ungefärliga placering

Resultaten av undersökningen visar att sur sulfatjord i form av torrskorpesilt lokalt förekommer i östra delen av området på de djup som kan komma att beröras av den planerade schaktningen. Sulfidjord (svartmocka) påträffades på 2,4 meters djup i provtagningspunkt 20AF04, och kommer således inte att beröras av schaktningen. Torrskorpesilten och den varviga silten analyserades, och resultaten visar att dessa jordlager har hög försurningseffekt och hög försurningspotential.

Silt i provgrop 20AF02 analyserades för kontroll av potentiell sulfidjord. Resultaten tyder på låg försurningspotential vilket visar att det sannolikt inte rör sig om sur sulfatjord.

Torrskorpesilt som grävs upp måste hanteras på ett miljömässigt korrekt sätt. Eftersom dess försurningspotential är hög, transporteras den lämpligen till godkänd mottagningsanläggning. På grund av svårigheten att okulärt skilja torrskorpesilt från reguljär silt, kan det bli aktuellt med avgränsande provtagning i samband med schaktningen.

Anläggande av ett fördröjningsmagasin som delvis ligger i jord med hög försurningspotential, kan innebära en viss risk. Främst handlar risken om att vattnet i fördröjningsmagasinet kan försuras vilket kan leda till att metaller lakas ur den omgivande jorden. Denna risk kan avvärras genom att installera någon form av barriär ovanpå torrskorpesilten, t.ex ett lager av bentonit. En sådan barriär hindrar infiltration av vatten och luftens tillträde till djupare jordlager. Tätningen rekommenderas utföras i hela magasinet.

Det befintliga utloppsdiket från planområdet mot recipienten går genom mark som enligt SGU:s kartvisare består av fyllnadsmassor med hög genomsläpplighet och har klassats (ej uppmätt) som potentiell sur sulfatjord. Befintligt utloppsdike bedöms inte kontaminera utloppsvattnet. Planerad markanvändning innebär endast att dagvattenflödet till befintligt dike kontrolleras genom strypning vid dagvattenmagasinets utlopp.

Förorenad mark och vatten

Vid genomgång av historiska ortofoton har ingen tidigare användning som kan ha orsakat markföroreningar konstaterats. Vid 1960-års ortofoto fanns ingen bebyggelse, områdets användning bedöms historiskt ha varit naturmark (skog) och ängsmark. På marken öster om planområdet, som idag används som parkering, låg Piteå Järnvägsstation som revs ca 1990.

Sammanfattningsvis bedöms inga misstankar om yttre markföroreningar föreligga och därmed inget skäl för en miljögeoteknisk undersökning av dessa områden (avser förorenad mark).

Radon

Området ligger inom normalriskområde för markradon. Förekomsten av markradon har inte undersökts inom området i samband med planarbetet. Inga byggrätter planeras.

7.2 Bebyggelseområden

Befintliga förhållanden

Aktuellt planområde ligger i centrala Piteå. För del av planområdet med gällande detaljplan regleras markanvändningen handel, kontor och småindustri. Gällande detaljplan är inte genomförd och området är obebyggt.

Planförslag

Planerad markanvändning enligt planförslaget är allmän plats med kommunalt huvudmannaskap, gata [GATA] för berörd del av Bergsviksvägen samt [E1] Teknisk anläggning, fördröjningsmagasin för dagvatten för planerat område för fördröjningsmagasin. Prickmark reglerar att kvartersmarken inte får förses med byggnad. Eventuell mindre byggnad för pumphus eller liknande som behövs för anläggningens funktion bedöms kunna uppföras trots prickad mark. Ett fördröjningsmagasin utjämnar flöden vid hög avrinning/skyfall och minskar därmed risken för översvämning av befintlig bebyggelse i Piteå centrum.

Friytor

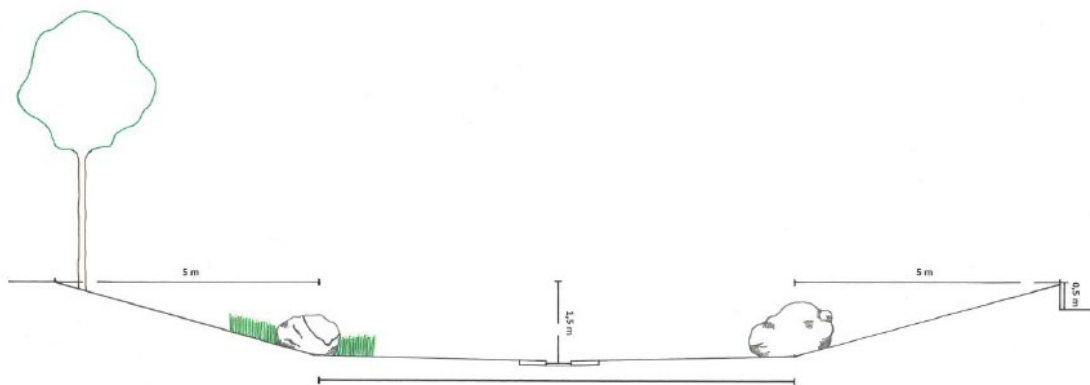
Området består av ett uppvuxet vegetationsbälte som inte kan nyttjas som friyta idag. Efter genomförande av planförslaget kan området delvis nyttjas som friyta, förutom vid skyfall då magasinet tillfälligt vattenfylls.

Gestaltning

Ett gestaltungsförslag för klimatanpassningsmagasinet har tagits fram i ett tidigt skede som planeringsunderlag. Enligt gestaltungsförslaget planeras anläggningen av magasinet att ske etappvis. I första etappen ligger fokus på anläggningens funktion för dagvattenhantering och att göra området estetiskt tilltalande att titta på. I det läget antas området inte vara en plats dit människor lockas, mycket på grund av de omkringliggande områdena med bangården i söder och parkeringen öster om planområdet. Magasinet planeras beläggas med växtlighet. En anlagd ränna i botten av magasinet tar hand om små regnskurar och forslar bort vattnet och anlagda hinder kan sakta ner vattenflödet. Dagvattenanläggningen planeras gestaltas för att smälta in i omgivningen och likna ett naturligt vattendrag som torkat ut istället för en anläggning. En del av träden och växtligheten som finns i området idag sparas för att fortsatt utgöra en visuell barriär för utblick från Bergsviksvägen mot bangården.

Gestaltungsförslag etapp 1

Genomskäring av planerat fördröjningsmagasin

Senare i en andra etapp har, enligt ett gestaltungsförslag, hela Västermalm utvecklats till ett bebyggelseområde enligt översiktsplanen ÖP2030. I en andra etapp föreslås området kopplas till en parkstruktur innehållande stadsmässiga inslag. Attribut som kan läggas till i detta skede skulle kunna vara sådant som bidrar till en ökad aktivitet i området, t.ex. odlingslotter, grillstad och lekpark.

7.3 Kommunikationer

Gator och trafik

Befintliga förhållanden

Del av Bergsviksvägen ingår i planområdet för klimatanpassningsmagasinet. Bergsviksvägen klassas som en uppsamlingsgata och ett antal lokalgator ansluter mot vägen och planområdet. Bergsviksvägen är reglerad med hastighetsgränserna 40 km/tim och 60 km/h. Delen av Bergsviksvägen mellan Lillgatan och Storgatan, som ingår i planområdet, är reglerad med hastighetsgränsen 40 km/tim.

Längs med delar av Bergsviksvägen finns en separerad gång- och cykelväg. Sträckan har hög belastning av oskyddade trafikanter och används främst för pendling till och från jobb/skola samt rekreation. Kollektivtrafiken trafikerar Bergsviksvägen med Citylinjen mellan Bryggargatan och Backevägen. Bergsviksvägen används även som en omledningsväg vid behov för både tätortstrafiken och den lokala linjetrafiken.

Öster om planområdet finns en befintlig allmän parkeringsplats, Kv. Bangården. Parkeringsytan rymmer cirka 140 markparkeringar och är främst ägnad åt besökare till centrumområdet.

Planförslag

Bergsviksvägens vägområde, inklusive gång- och cykelväg, planläggs likt angränsande delar av Bergsviksvägen som allmän platsmark [GATA] med kommunalt huvudmannaskap. Markhöjder i Bergsviksvägens vägmitt regleras i fyra punkter. Bergsviksvägen är en befintlig väg och reglerade höjder är verkliga höjder som är inmätta i grundkartan. Infart till området behövs inte för planerad användning. Användningsgränsen mellan kvartersmark och gatumark regleras med utfartsförbud.

Järnvägstrafik

Befintliga förhållanden

Söder om Planområdet finns Piteå godsbangård med Trafikverkets elektrifierade järnvägsspår, Piteåbanan. Piteåbanan går mellan Älvsbyn och Piteå och betjänar bland annat Piteås skogs- och träindustrier samt Piteås djuphamn Haraholmen via ett anslutande kommunalt elektrifierat industrispår. Ingen persontrafik förekommer.

I dagsläget översvämmas vissa delar av bangårdsområdet och omkringliggande parkeringsytor vid extrem nederbörd.

Planförslag

Fördröjningsmagasinet planeras att utformas för att skydda bangården i så stor utsträckning som möjligt. Läge, nivå och dimension på befintlig trumma under järnvägen har legat till grund för utformning av fördröjningsmagasinet. Det innebär att magasinet som djupast kommer att vara ca 1,5 meter djupt vilket motsvarar nivån på befintliga diken i området. Se illustrationer på sid 9-10. Grundvattennivån bedöms inte påverkas av detaljplanens genomförande. Marken i planområdet har låg genomsläpplighet och ett rekommenderat lösningsförslag för genomförandet är att hela magasinets botten dessutom ska tätas. Med dessa förutsättningar, tillsammans med det planerade djupet på magasinet och avståndet till järnvägen, bedöms järnvägens stabilitet inte påverkas av detaljplanens genomförande.

Beräkningar visar att magasinets volym kommer att kunna omhänderta ett framtida 100-års regn. I magasinet kommer en trumma att strypa, och därmed utjämna flödet ut ur magasinet. Flödet i trummorna kan öka vid större regnmängder men då under kontrollerade former. Vatten kommer att ledas ur magasinet och fördelas via trumman under järnvägen i direkt anslutning till fördröjningsmagasinets utlopp samt via ett dike till nedströms liggande trumma väster om magasinet och ned till recipient.

7.4 Teknisk försörjning

Vatten och avlopp

VA-ledningar

Befintliga vatten-, dagvatten- och spillvattenledningar norr om Bergsviksvägen ligger inom mark som enligt planförslaget ges användningen allmän platsmark [GATA] med kommunalt huvudmannaskap. Befintliga vatten- och spillvattenledningar längs Bergsviksvägen berörs inte av planens genomförande. Dagvattenledningar i Storgatan, nordöst om planområdet, stryps och leds in i fördröjningsmagasinet för möjlighet till utjämning av flöden.

Västergatan, nordöst om planområdet, ligger i ett instängt område. Avledning av dagvatten via planerat fördröjningsmagasin möjliggör frigörande av kapacitet i dagvattenledningar längs Västergatan vilket förbättrar möjligheten för avvattning av gatan.

Dagvattenutredning

En dagvattenutredning är genomförd som underlag till detaljplanen. Idag avleds dagvattnet via rör till recipient. Ett fördröjningsmagasin med utlopp via öppna befintliga diken bedöms möjliggöra infiltration av dagvatten i dessa diken. Infiltration genom trög avledning innebär en högre reningsgrad och ökat kvarhållande av näringsämnen än det nuvarande dagvattensystemet. Dagvatten ska renas om det innehåller högre halter av näringsämnen, tungmetaller och andra miljöstörande ämnen än vad recipienten tål enligt miljö kvalitetsnormer (MKN) och statusklassning. Då markanvändningen inom avrinningsområdet till största delen bedöms medföra låga till måttliga halter av föroreningar så är det inte sannolikt att risken för att halter av dessa ämnen ökar. Enligt dagvattenutredningen är det tydligt att sådana föroreningar som dagvattnet bedöms föra med sig inte sammanfaller med de föroreningar som recipienten bedöms vara känslig för enligt VISS. Denna bedömning av dagvattnets innehåll tillsammans med den korta omsättningstiden i området där dagvattnet strömmar ut i recipienten gör att Inrefjärden bedöms som mindre känslig för detta aktuella fall.

Markanvändningen inom avrinningsområdet för planerat fördröjningsmagasin förändras inte vid detaljplanens genomförande. Dagvattnet från avrinningsområdet bedöms till 98,5 procent ha låga till måttliga halter av föroreningar med dominans av ämnen som i dagsläget inte utgör något problem i recipienten Inrefjärden.

Inrefjärden har, enligt nuvarande klassning i VISS, en något förhöjd halt av näringsämnen. Den planerade dagvattenlösningen bedöms inte medföra att halter av dessa ämnen ökar. Övriga parametrar som bidrar till att Inrefjärden inte har god status idag bedöms inte påverkas av fördröjningsmagasinet och detaljplanens genomförande.

Dagvatten från det planerade fördröjningsmagasinet planeras att ledas ut från planområdet i dess sydvästra del. Via en befintlig dagvattenledning under bangården planeras dagvattnet ledas ut till

området norr om Timmerleden där vattnet fortsättningsvis kan ansluta till befintlig ledning under Timmerleden för att sedan via trög avledning i befintliga diken nå recipienten.

Upplagsytor för järnvägens funktion bedöms finnas söder om bangården. Sannolikheten att ytvatten från dessa upplagsytor ska nå recipient via utloppsdiket från planområdet bedöms enligt resonemang i dagvattenutredningen som väldigt liten.

Vattnets väg från planområdet via öppna diken och befintliga trummor under järnväg och väg.

Innan utloppsdiket når recipienten passeras ett område vid Västra kajens industriområde som tidigare varit deponi och brandövningsfält. I området finns det markföroreningar enligt tidigare gjorda undersökningar. Berörd del av diket (ca 140 meter) kommer därför att bottenätas så att dagvattnet inte kontamineras av den förorenade marken. Piteå kommun ansvarar som fastighetsägare och tidigare verksamhetsutövare för tätning av diket. En åtgärdsplan för tätningen är under framtagande.

Del av utloppsdiket som ska bottenätas för att undvika kontaminering av dagvatten innan det når recipienten Inrefjärden (som syns till höger i bildens nedra del).

Efter genomförandet kommer en större andel dagvatten att avledas genom fördröjningsmagasinet via trög avledning i öppna diken ner till inrefjärden jämfört mot idag då det går via ledningsnät direkt ut i

Inrefjärden. Den planerade markanvändningen bedöms därför inte försämra recipientens nuvarande status eller medföra att miljö kvalitetsnormerna inte nås.

El-, värme, tele- och datorkommunikation

Elledningar inom planområdet ägs av PiteEnergi AB. Tele- och optoledningar inom planområdet ägs av PiteEnergi och Skanova.

Befintliga ledningar inom område för planerat klimatanpassningsmagasin kan behöva flyttas. Ledningar inom området för planerat fördröjningsmagasin bör så långt som möjligt samlas för att minimera antalet ledningsstråk och utbredningen av dessa.

Hänsyn till befintliga ledningar som inte ska flyttas måste tas under genomförandet vid anläggning av planerat fördröjningsmagasin. Berörda ledningsägare/elnätsföretag ska kontaktas för begäran om kabelanvisning i god tid innan planerade mark-/schaktarbeten.

Avfall

Planområdet kommer inte generera något avfall.

Räddningstjänstens behov

Räddningstjänstens eventuella behov av framkomlighet till angreppsvägar, brandposter och släckvatten ska beaktas i samband med markprojektering. Räddningstjänstens åtkomst till bangården är fortsatt säkerställd i gällande underliggande/angräsande detaljplan som reglerar järnvägstrafik där marken mellan aktuellt planområde och bangården ska vara tillgänglig för underhåll, räddningstjänst etc.

7.5 Service

Planområdet är belaget i Piteå centrum där olika typer av service finns. För planerad markanvändning finns inget direkt behov av tillgång till service.

7.6 Tillgänglighet och trygghet

Att människor med olika typer av funktionsnedsättningar och i alla åldrar kan bli fullt delaktiga i samhällslivet, ska alltid beaktas fullt ut vid nybyggnation. Alla ytor ska göras tillgängliga, trygga och användbara för alla grupper av människor så långt det är möjligt och inom rimliga kostnader. Detta gäller både fysisk och psykisk tillgänglighet - allt från den faktiska framkomligheten till val av växter som kan orsaka allergier som gör det svårt för vissa människor att vistas i miljön eller sådant som kan orsaka känslan av otrygghet, till exempel bristande belysning eller skötsel.

7.7 Störningar och risker

Planeringen får inte leda till störningar som kan innebära olägenheter för människors hälsa (vilket definieras i 9 kap. 3§ miljöbalken). Med olägenhet för människors hälsa avses en störning som enligt medicinsk eller hygienisk bedömning kan ha en menlig inverkan på hälsan. Även de störningar som i första hand påverkar välbefinnandet kan vara olägenheter för människors hälsa, till exempel buller. Bedömningen av om en störning inverkar menligt på hälsan beror på hur människor i allmänhet uppfattar situationen. För att störningen ska omfattas av bestämmelsen krävs att den har en viss varaktighet, antingen genom att den pågår under en sammanhängande tid eller att den återkommer, regelbundet eller oregelbundet.

Buller

Den planerade användningen alstrar inte buller och är inte heller känslig för bullerstörning.

Närhet järnväg

Intill större kommunikationsstråk krävs en bebyggelsefri zon/säkerhetszon utan byggnader och andra anordningar som kan äventyra trafiksäkerheten samt påverka drift och underhåll. Säkerhetszonen bestäms av vägens utformning, släntutformning och den aktuella hastighetsbegränsningen.

Den planerade användningen innebär ingen bebyggelse. Avståndet mellan byggnation och järnväg har med planförslaget ökat jämfört mot gällande detaljplan som tillåter byggnader för handel, kontor och småindustri ca 20 meter från järnvägen.

Se även beskrivning av konsekvenser i avsnitt 7.3 Kommunikationer/Järnvägstrafik/Planförslag.

Utblick och skuggning

Den planerade användningen kommer inte att innebära någon skuggning för befintliga byggnader norr om planområdet utöver befintliga träd. Prickmark reglerar enligt planförslaget att byggnad inte får uppföras. Enligt gestaltungsförslaget för klimatanpassningsmagasinet planeras en del av växtligheten/skogspartiet som finns i området idag sparas för att liksom Poppelallén fortsatt utgöra en visuell barriär för utblick från Bergsviksvägen mot bangården.

8 Miljökonsekvenser

Enligt 6 kap. miljöbalken om miljöbedömningar och miljökonsekvensbeskrivningar av planer och program ska en myndighet eller kommun som upprättar eller ändrar en plan eller ett program göra en miljöbedömning av planen, programmet eller ändringen, om dess genomförande kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Syftet med miljöbedömningen är att integrera miljöaspekter i planeringen så att en hållbar utveckling främjas.

Bedömningen ska göras enligt de kriterier som anges i *miljöbedömningsförordningen* 2017:966 och ska alltid utmynna i ett motiverat ställningstagande. Innan myndigheten eller kommunen tar ställning till om betydande miljöpåverkan kan antas uppstå så ska den eller de länsstyrelser, kommuner och andra myndigheter som berörs av planen, programmet eller ändringen, ges tillfälle att yttra sig. Regeringen får meddela föreskrifter om vilka slags planer och program som alltid kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Om förändringen antas innebära betydande miljöpåverkan ska det upprättas en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) där konsekvenserna ska identifieras, beskrivas och bedömas. Krav på innehållet återfinns i 6 kap. 11-12§ MB. Hänvisning till detta finns även i Plan och bygglagens (PBL) 4 kap. (34§).

8.1 Kommunens bedömning

Kommunen har, efter undersökning om betydande miljöpåverkan, gjort bedömningen att en planläggning för del av fastigheten Stadsön 5:15 för att skapa förutsättningar för anläggande av ett fördröjningsmagasin för dagvatten inte utgör betydande miljöpåverkan. De konsekvenser som planen riskerar att medföra anses inte vara av sådan karaktär att en strategisk miljöbedömning med miljökonsekvensbeskrivning enligt Miljöbalken 6 kap 11, 12 §§ behöver genomföras.

Samråd har skett med länsstyrelsen den 2019-04-09 som i sitt yttrande, daterat 2019-05-06, delar kommunens bedömning att planens genomförande inte ska antas medföra sådan betydande miljöpåverkan att en särskild miljökonsekvensbeskrivning behöver upprättas.

Samhällsbyggnadsnämnden beslutade den 2019-05-07 att detaljplanens genomförande inte bedöms medföra en betydande miljöpåverkan.

8.2 Förenlighet med miljöbalken

Aktuellt detaljplaneförslag bedöms vara förenligt med miljöbalkens (MB) 3 kap. (*Grundläggande bestämmelser för hushållning med mark- och vattenområden*) och 4 kap. (*Särskilda bestämmelser för hushållning med mark och vatten för vissa områden i landet*).

Miljömål

Inget av miljömålen (www.miljomal.se) bedöms påverkas negativt av utvecklingsförslaget.

Miljökvalitetsnormer

Miljökvalitetsnormer (MKN) är ett juridiskt bindande styrmedel som infördes med miljöbalken 1999 för att komma till rätta med miljöpåverkan från diffusa utsläppskällor från till exempel trafik och jordbruk. En MKN kan anges som en halt eller ett värde (högsta tillåtna halt av ett ämne i luft, mark, eller vatten) men kan även beskrivas i ord. MKN kan ses som styrmedel för att på sikt nå miljökvalitetsmålen. Det finns idag MKN för olika föroreningar i utomhusluften (SFS 2010:477), olika parametrar i vattenförekomster (SFS 2004:660), olika parametrar i havsmiljön (SFS 2010:1341), olika kemiska föreningar i fisk- och musselvatten (SFS 2001:554) samt för omgivningsbuller (SFS 2004:675).

MKN för utomhusluft

Det finns svenska miljökvalitetsnormer för den högsta tillåtna halten i utomhusluft av kvävedioxid och kväveoxider, svaveldioxid, kolmonoxid, ozon, bensen, fina partiklar (PM10 och PM2,5), bens(a)pyren, arsenik, kadmium, nickel och bly i utomhusluft.

Planförslaget medför inget tillskott i trafiken till och från området. Planen bedöms inte heller på annat sätt påverka möjligheten att uppnå miljökvalitetsnormerna för luft.

MKN för vattenförekomster/MKN för havsmiljön

Havs och Vattenmyndigheten (HaV) har det övergripande ansvaret att se till att EU:s ramdirektiv för vatten (vattendirektivet) genomförs i Sverige. Landet är indelat i fem Vattenmyndigheter som har det regionala ansvaret för att MKN uppnås och bevaras. Grundvatten, sjöar, vattendrag och kustvatten har delats in i vattenförekomster och alla dessa har statusklassats, ekologisk-, kemisk- och kvantitativ status. MKN är God Status för våra vattenförekomster.

Bottenvikens vattendistrikt är Sveriges nordligaste vattendistrikt och omfattar hela Norrbottens län samt större delen av Västerbottens län. Länsstyrelsen i Norrbottens län har utsetts till vattenmyndighet i distriktet. Vattendistriktet beslutade i december 2016 om (nya) MKN, åtgärdsprogram och förvaltningsplan för åren 2016-2021. Beslutande MKN innebär kortfattat att alla ytvattenförekomster ska uppnå eller behålla hög eller god ekologisk status och god kemisk ytvattenstatus samt att alla grundvattenförekomster ska uppnå eller behålla god kvantitativ status och god kemisk grundvattenstatus (om inte undantag har meddelats). Om rådande status är Hög Ekologisk eller Kemisk Status i en vattenförekomst får inte status försämrats.

Många av distriktets vattenförekomster uppnår inte God Kemisk Status till följd av storskalig och långväga spridning av kvicksilver och polybromerade difenyletrar (PBDE, används bland annat som flamskyddsmedel), vilka sprids till miljön via läckage från varor, avfallsupplag med mera. Bortsett från dessa är det ett femtiotal vattenförekomster (både sötvatten och kustvatten) som inte uppnår god kemisk status på grund av påverkan från olika tungmetaller och tributyltenn (TBT).

Vattenkvaliteten är överlag god inom distriktet, men vissa utmaningar finns att särskilt ta hänsyn till i samband med samhällsutvecklingen:

- Fysiska förändringar, exempelvis utvinning av energi, vägar, ökad produktionen inom jord- och skogsbruk som påverkar vattnen negativt. Fysisk påverkan är den vanligaste orsaken till att god ekologisk status inte nås i distriktet.
- Läckage av metaller och sura ämnen från sulfidjordar i kustområden, beroende av bland annat bearbetning och dikning.
- Storskalig påverkan från areella näringar, exempelvis genom gödsling, utdikning, ökad instrålning vid avverkning samt effekter från körskadorna i marken.
- Läckage av metaller från avslutad och pågående gruvverksamhet.
- Vattentäkter som saknar vattenskyddsområde eller där föreskrifter och skyddsområdets avgränsningar behöver revideras. I Bottenvikens vattendistrikt är det bara drygt 10 % av de allmänna vattentäkterna som har fullgott skydd.

Vattenförekomst	EU-CD	Ekologisk status/potential	Kemisk status	MKN Ekologisk status	MKN Kemisk status	Miljöproblem
Ytvattenförekomst: Inrefjärden	SE651818-212790	Måttlig	Uppnår ej god	God ekologisk status 2021	God kemisk ytvatten-status med undantag av kvicksilver/ kvicksilver-föreningar och bromerad difenyleter.	Miljögifter, flödesförändringar, morfologiska förändringar och kontinuitet.

Nuvarande status och MKN för berörda vattenförekomster (www.viss.lansstyrelsen.se, 2019-11-07)

Måttlig ekologisk status i recipienten ska bli god ekologisk status enligt normen. Ett fördröjningsmagasin med trög avledning i öppna diken innebär en högre reningsgrad och bättre kvarhållande av näringsämnen än det befintliga dagvattensystemet.

Den planerade markanvändningen bedöms inte försämra recipientens nuvarande status eller medföra att miljö kvalitetsnormerna inte nås. Tvärtom så är kommunens bedömning att planens genomförande underlättar möjligheten att bibehålla normen *God ekologisk status* i recipienten framöver.

MKN för fisk och musselvatten

Ingen vattenförekomst som är utpekad som fisk- eller musselvatten enligt Naturvårdsverkets förteckning (*NFS 2002:6*) finns eller berörs av aktuell utveckling.

MKN för omgivningsbuller

MKN för buller bygger på ett EG-direktiv för buller som infördes i svensk lagstiftning i förordning (2004:675) om omgivningsbuller. Enligt förordningen finns en skyldighet att kartlägga buller och upprätta åtgärdsprogram samt sträva efter att omgivningsbuller inte medför skadliga effekter på människors hälsa. Kravet på kartering börjar gälla när ett samhälle har fler än 100 000 innevånare.

Eftersom Piteå har färre än 100 000 innevånare, finns det inte något formellt krav på bullerkartering. Det finns därför inte heller några beslutade miljö kvalitetsnormer.

9 Planens genomförande

9.1 Tidplan

Detaljplanen bedöms kunna antas under 2021.

Genomförandetid

Planens genomförandetid är 15 år från det datum planen vunnit laga kraft. Med genomförandetid avses den tid då fastighetsägaren har en garanterad rätt att bygga enligt detaljplanen. Under genomförandetiden får detaljplanen inte ändras utan att synnerliga skäl föreligger. Om detaljplanen behöver ändras eller upphävas under genomförandetiden har fastighetsägaren rätt till ersättning för förlorade rättigheter (exempelvis förlorad byggrätt).

Efter genomförandetidens utgång fortsätter planen att gälla, men den kan ändras eller upphävas utan att fastighetsägaren har rätt till ersättning.

Ansvarsfördelning och huvudmannaskap

Kommunen är huvudman för den allmänna platsmarken [GATA].

Kommunen ansvarar för upprättandet av detaljplanen och Pireva AB ansvarar för genomförandet.

Pireva AB kommer att anlägga, äga och ansvara för drift och underhåll av anläggningen (fördröjningsmagasinet). Det innefattar till exempel ansvar för att gräsytor klipps årligen.

Kommunen ansvarar för gestaltningen av fördröjningsmagasinet och eventuellt tillkommande skötselbehov med anledning av gestaltningen.

Avtal

Ett genomförandavtal ska tecknas mellan Piteå kommun och exploitören, Pireva AB, innan antagande av detaljplanen. Genomförandavtalet ska klargöra förutsättningarna för markexploateringen och reglera det inbördes ansvaret parterna emellan för exempelvis drift och underhåll av området som planeras för teknisk anläggning, fördröjningsmagasin för dagvatten. I genomförandavtalet klargörs att torrskorpesilt som grävs upp måste hanteras på ett miljömässigt korrekt sätt samt rekommenderad metod för att avvärja risken för försuring av vattnet i magasinet.

9.2 Fastighetsrättsliga frågor

Marken inom planområdet ägs av Piteå kommun. Pireva (exploatören) kommer via markupplåtelseavtal få åtkomst till markområdet som planeras för teknisk anläggning, fördröjningsmagasin för dagvatten. Eventuell avstyckning av området för klimatanpassningsmagasinet och eventuell bildning av ledningsrätt kan ske genom lantmäteriförrättning. Exploatören ansöker om och bekostar de eventuella lantmäteriförrättningar som kan krävas för genomförandet av detaljplanen.

Fastighet	Ägare	Övrig information	Förändringar
Stadsön 5:15	Piteå kommun	Del av fastigheten ingår i planområdet.	Pireva kommer att vara huvudman och äga anläggningen. Piteå kommun avser fortsatt äga marken. Markfrågan löses via markupplåtelseavtal och eventuellt ledningsrätter.
Stadsön 2:1	Piteå kommun	En mindre del ingår i planområdet. Utgör kommunens fastighet för bl.a. gator och parkmark.	Inga förändringar. Inom planområdet finns befintliga underjordiska ledningar utan ledningsrätt.
Ny ledningsrätt	Till förmån för Pireva AB eller annan ledningsägare		Inom planområdet finns befintliga ledningar och det kan även bli aktuellt med nya ledningar som fordrar ledningsrätt. Markanvändningen [E ₁], Teknisk anläggning fördröjningsmagasin för dagvatten, skapar förutsättning för ledningsrätt då ledningar är en del av anläggningen. Ledningsrätter kan bildas inom allmän platsmark utan markreservat för allmännyttiga underjordiska ledningar.

Det finns inga gemensamhetsanläggningar eller ledningsrätter som berörs av planförslaget. Det finns inga servitut inom planområdet.

9.3 Tekniska frågor

Behov av kompletterande tillstånd

Vatten som avleds för avvattnings av mark inom detaljplan är avloppsvatten enligt MB 9 kap 2§ 3p. Dagvattenanläggningar ska anmälas till miljö och hälsoenheten i de fall då dagvattnet klassas som avloppsvatten enligt MB. Pireva AB har anmält vattenverksamhet hos länsstyrelsen 2019-01-31. Länsstyrelsen har i beslut 2019-05-16 meddelat att ärendet inte föranleder någon åtgärd från länsstyrelsens sida.

Anläggning för fördröjning eller utjämning av flöde är anmälningspliktig enligt 13§ förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Pireva AB har anmält miljöfarlig verksamhet till kommunen 2020-01-22. Efterfrågat kompletterande underlag har tillförts ärendet i samband med samrådsskedet.

9.4 Ekonomiska frågor

Kommunen står för kostnaden för upprättande av detaljplanen.

När detaljplanen har vunnit laga kraft och genomförandetiden börjat har exploatören möjlighet att söka marklov i enlighet med detaljplanen. Avgift för marklov tas ut enligt kommunens aktuella Plan och bygglovstaxa. Planavgift kommer inte att tas ut vid marklov.

Exploatören (Pireva AB) ansvarar för och bekostar:

- Projektering och utredningar som behövs för anläggande av fördröjningsmagasinet.
- Eventuella lantmäteriförrättningar.
- Avgift för marklov.
- Anläggande av fördröjningsmagasinet.
- Eventuell flytt av befintliga ledningar inom område för planerat klimatanpassningsmagasin om det bedöms behövas för detaljplanens genomförande.

Kommunen ansvarar för och bekostar eventuellt tillkommande gestaltning av fördröjningsmagasinet.

10 Samråd/granskning

Efter samråd och granskning har inkomna synpunkter sammanställts i en samrådsredogörelse respektive granskningsutlåtande och handlingarna har reviderats.

11 Medverkande

I upprättandet av detaljplanen har Samhällsbyggnad i Piteå kommun samt Pireva AB deltagit.

Samhällsbyggnad

Helén Eriksson
Enhetschef

Pia Brändström
Planarkitekt

12 Revidering

Efter granskning har vissa förtydliganden gjorts i planbeskrivningen. Avsnittet 4 *Bakgrund* har förtydligats med beskrivning av bakgrunden till vald placering och magasinets kapacitet. Avsnittet *Geotekniska förhållanden* har förtydligats avseende rekommenderad metod för att förhindra förurning av vattnet i magasinet på grund av möjlig kontakt med torrskorpesilt. Under rubriken *Avtal* har beskrivning av genomförandeaftalets innehåll förtydligats gällande miljömässig hantering av torrskorpesilt. I övrigt har endast redaktionella ändringar gjorts av planhandlingarna.

Antogs av Samhällsbyggnadsnämnden: 2021-03-31 §45

Laga kraft: 2021-04-30